

Kultūras ministrija

Medijpratības veicināšanas partneru sanāksme

Mediju politikas nodaļas eksperte
Dr.sc.comm. Klinta Ločmele

2019.gada 9.aprīlī
Kultūras ministrijā

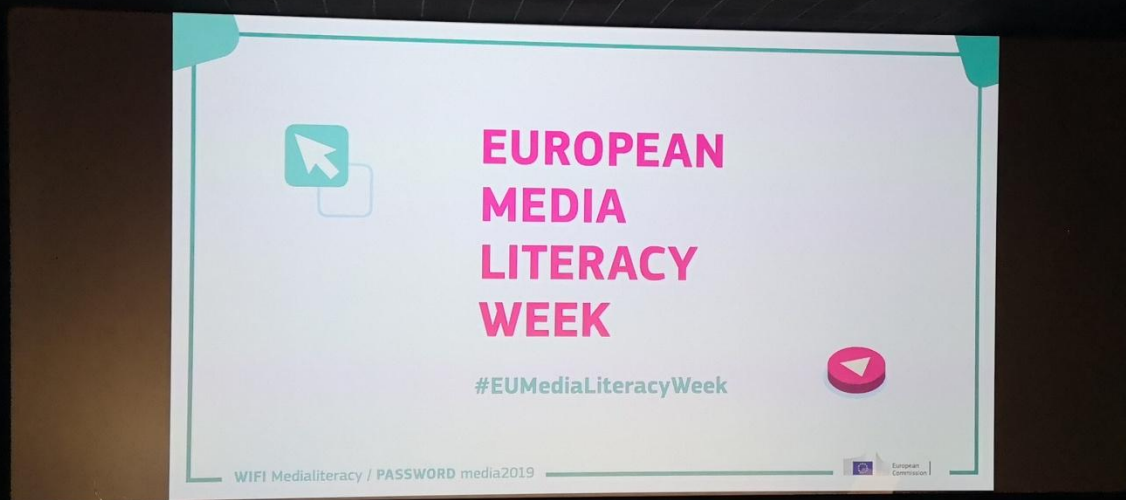
Kultūras ministrija

Īsās ziņas

Martā kampaņa "Supervaroņi internetā!" iekļuva **TOP10 no 130 projektiem**, kas tika pieteikti pirmajai Eiropas Medijpratības balvai

Eiropas Medijpratības konference *„Informed Citizens in the Digital Age”*

Kultūras ministrija

5 animēti video ar pantiņiem

JAUNUMI VIDEO DRAUGI PAR PROJEKTU

<http://vp.gov.lv/supervaronis/>

- Ko internetā nedrīkst teikt svešiniekam?
- Kad saukt palīgā pieaugušo?
- Kas internetā var būt mājīgs?
- Kā uzvesties internetā?
- Kā internets var palīdzēt?

Kultūras ministrija

Kampaņas aktivitātes

- **Metodiskie ieteikumi** skolotājiem
- E-pasti uz **1450 Latvijas skolām un bērnudārziem +110 diasporas nedēļas nogales skolām**
- **4 reģionālie semināri**
- **Vaifija un Supervaroņu galda spēle**
- **Video LTV1, kinoteātros u.c.**

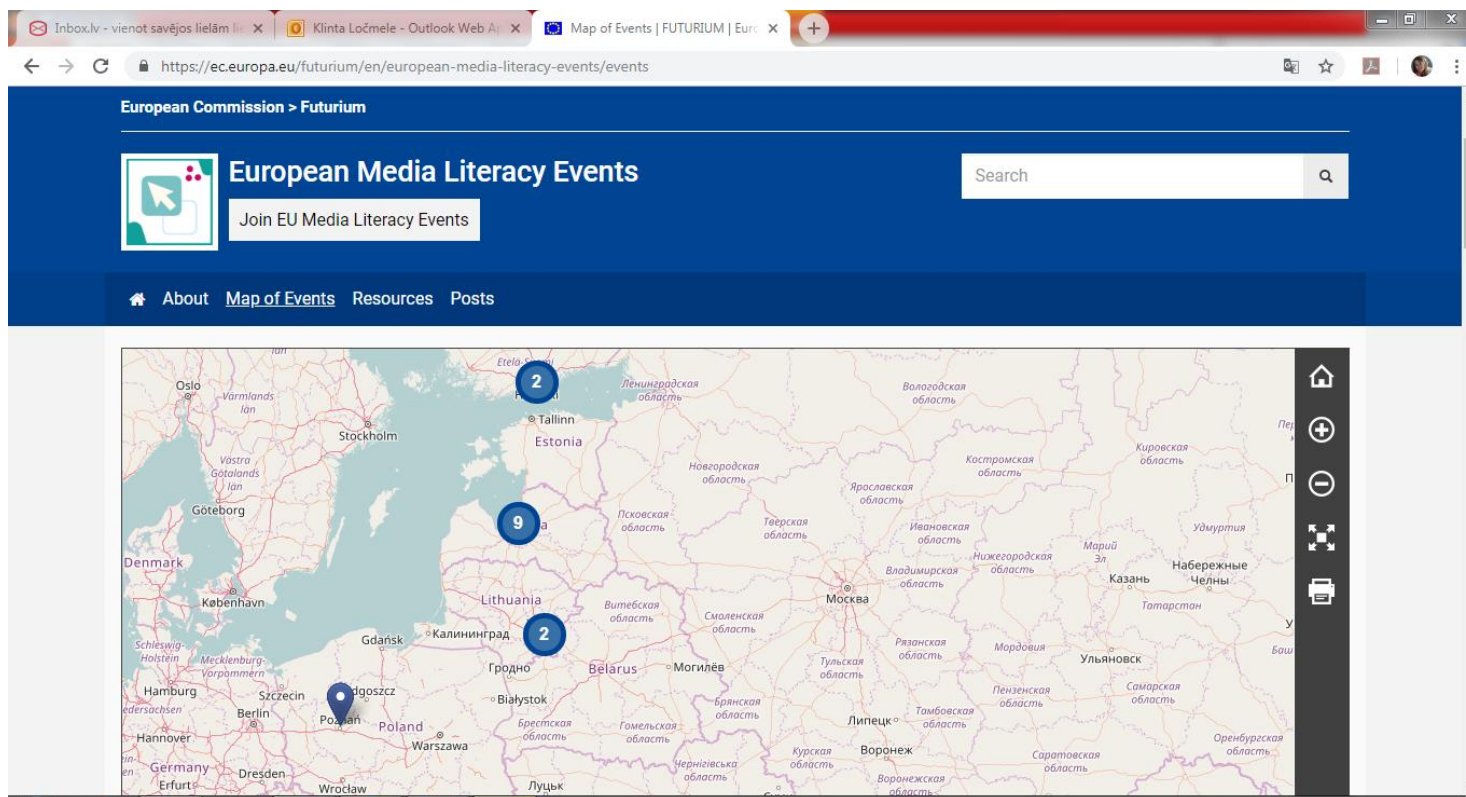
Reģionālie semināri skolotājiem un bērniem

Kultūras ministrija

Ar 9 oficiālajiem pasākumiem Latvijā atzīmējām pirmo Eiropas Medijpratības nedēļu **18.–24.martā**

Eiropas Komisijas interaktīvā karte

Kultūras ministrija

Iespējams, veidos medijpratības materiālu **tiešsaistes bibliotēku**

Eiropas Komisijas iniciatīva

Ne tik daudz atbalstīt jaunu medijpratības materiālu veidošanu, bet apkopot jau radīto saturu, lai to varētu izmantot pāri nacionālo valstu robežām

Latvija aicina veltīt uzmanību **pedagogu izglītošanai**, lai izmantotu tos materiālus, kas jau izveidoti Latvijā, un citu valstu piedāvājumu

Kultūras ministrija

Jēdzienu skaidrībai

Jēdziens „viltus ziņas” nav precīzs, jo tas neaptver visus gadījumus, kad apzināti / neapzināti var tikt izveidota maldinoša informācija.

Ar vārdiem „viltus ziņas” nepareizi apzīmē ne vien izdomātu tekstu, bet arī

- propagandu,
- manipulatīvas fakta interpretācijas,
- informāciju, kas nesaskan ar kādas personas līdzšinējiem priekšstatiem vai ataino šo personu kritiskā veidā.

Kultūras ministrija

Jēdzienu skaidrībai II

Eiropas Komisija iesaka lietot **dezinformācijas jēdzienu**, kas aptver plašāku problēmgadījumu loku.

Dezinformācija ir pārbaudāmi nepatiesa vai maldinoša informācija,

kas ir radīta, publiskota un izplatīta, lai iegūtu **ekonomisku labumu vai apzināti maldinātu sabiedrību**,

un kas var izraisīt kaitējumu sabiedrībai.

Karikatūras vai satīras darbi nav dezinfo – nolūks parasti nav kaitēt sabiedrībai

Kultūras ministrija

**Stereotipu, mākslīgā skaistuma
atpazīšana** vizuālos un cita veida
tekstos, **sociālo mediju, “skaistuma”
lietojumu ietekmes apzināšanās** arī
pieder pie medijpratības

Kultūras ministrija

Kultūras ministrija 2018. un
2019.gadā strādā **7 virzienos**, lai
attīstītu Latvijas iedzīvotāju
medijpratību

Kultūras ministrija

1. Medijpratība mācību saturā – sadarbība ar “Skola2030”

Kultūras ministrija

2. Atbalsts medijpratību un melu dekonstrukciju veicinošiem projektiem Mediju atbalsta fonda programmu ietvaros

2018.gadā kopumā SIF un VRAA administrētajās mediju atbalsta programmās atbalstīti **20 projekti**

kategorijās melu dekonstrukcijai, medijpratības veicināšanai un mediju kritikai

Daži no atbalstītajiem projektiem

Melu tvertne: Biedē ar Krievijas un Nīderlandes karu

Melu tvertne: Hormoni un antibiotikas vistas gaļā

Melu tvertne: Asinspirts Balvu skeitparkā

IZSARGAJIES GUDRI -

Lai viltus ziņas nevairojas

Projekts "Viltus ziņas uz mācās? Izšargājies" ir sagatavots ar Valsts reģionālās aģentūras finansiālu atbalstu no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem.

VILTUS ZIŅAS? IZSARGĀJIES!

Stājoties attiecības ar viltus ziņām, neaizmirsti par kontracepciju! Radio SWH Rock aicina: izšargājies gudri – lai viltus ziņas nevairojas. Katru dienu ēterā pasniegsim trīs viltus ziņas un to atbilstošās dekonstrukcijai, lai attīstītu sabiedrības kritisko domāšanu un medijpratību.

Ziņu arhīvs:

- 1. "VILTUS ZIŅA 1" BOBS-HÄRTLJUS
- 2. "VILTUS ZIŅA 1" -
- 3. "VILTUS
- 4. "VILTUS

STOP

Šādi izskatās viltus ziņa!
Uzmanies, nedalies!

SKATIES.LV

CSSD: OCTA vairs nebūs

No 2019. gada obligātā civiltie

43,728

MELU TEORIJA

Viltus ziņa: Latvijā aizlieds bērniem dot krievu vārdus (14)

ATMASKOTS!

Новости Латвии

имена в Латвии запретят уже осенью

Twitter E-pasts

Kultūras ministrija

Mediju pašu aktivitātes melu
atmaskošanā un medijpratības
veicināšanai ir īpaši svarīgas

jo pētījums rāda, ka no tiem
respondentiem, kas grib zināt
ko vairāk par medijpratību,
**85% sagaida informāciju no
medijiem**

Kultūras ministrija

3. Pētniecība un analīze

- **Pētījums par Latvijas iedzīvotāju medijpratību**
 - 1082 respondenti
- **Pētījums par Latvijas bērnu un pusaudžu(9-16 gadi) medijpratības pētījumu**
 - 1203 respondenti

Rezultāti pieejami:

<https://www.km.gov.lv/lv/mediju-politika/prezentacijas-un-petijumi>

Kultūras ministrija

4. Darbs ar medijpratības mentoriem (mediatoriem)

Apmācīti **120 pedagogi**
2017 + 2018

Apmācīti **332 bibliotekāri**
2017 + 2018

Kultūras ministrija

- **Semināri** pašvaldību vadītājiem, jaunatnes lietu speciālistiem vietējās pašvaldībās, nepilngadīgo lietu speciālistiem Valsts Policijā, augstskolu studentiem u.c.
- kopumā **5 medijpratībā izglītojošu materiālu** izveide

Kultūras ministrija

Medijpratības un bērnu drošības internetā sociālā kampaņa “Supervaroņi internetā!”

(Valsts Policija, Kultūras ministrija, Drošāka interneta centrs, Rimi, Balta, Deep White)

<http://vp.gov.lv/supervaronis/>

Kultūras ministrija

Foto: Kultūras ministrija

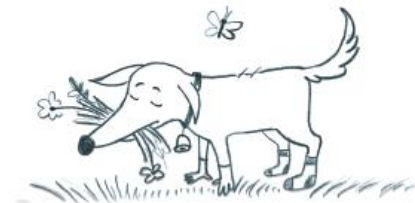
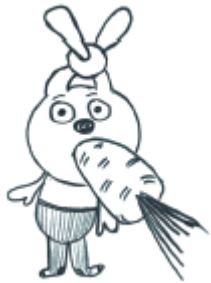
Solvita Denisa-Liepniece

CAPS - UN CIET

jeb Vilks manipulators

Marinas Heniņas ilustrācijas

Kultūras ministrija

Marinas Heniņas ilustrācija

Kultūras ministrija

Foto: Kultūras ministrija

Kultūras ministrija

Sadarbībā ar British Council un LKA top **video un "dzīvās" performances skolās** pēc grāmatas "Caps un ciet jeb Vilks manipulators" motīviem

Foto: Kultūras ministrija

Kultūras ministrija

5. Atbalsts jauniešu medijpratības veicināšanai

Skolēnu nacionālais debašu turnīrs par medijpratības tēmām:

- Vai sociālie mediji vairo izpratni par politiskajiem procesiem?
- Vai Latvijā ir pieprasījums pēc kvalitatīvas žurnālistikas?
- Vai valstij jāregulē informācija medijos internetā?

Foto: Debašu centrs

Kultūras ministrija

6. Plašākai sabiedrībai adresētas aktivitātes

Kultūras ministrija

Kampaņa pret viltus ziņu izplatīšanu medijos

Valsts kancelejas, Kultūras ministrijas un Iekšlietu ministrijas komunikācijas kampaņa **“Medijs nav komēdijs”**

Adresēta pārsvarā **jauniešiem un senioriem**, kas saskaņā ar pētījuma rezultātiem ir mazāk kritiski attiecībā uz informācijas izvērtēšanu medijos, tostarp, sociālajos medijos.

MEDIJS ≠ KOMEDIJS Ej.uz/taure

NEPiedalies KOMĒDIJĀ!

Komēdijai ir vieta kultūrā, filmās, seriālos un uzjautriņošos pasākumos, nevis viltus ziņu virsrakstos. Ticam, ka arī Tu proti atšķirt mediju no komēdijas!

Ar šo kampaņu aicinām kritiskāk un rūpīgāk izvērtēt internetā un sociālajos tīklos pieejamo informāciju un dalīties tikai ar tādām ziņām, par kuru patiesumu esam droši. Esi atbildīgs par ziņām, ko izplati, un nekaitējies aizrādīt citiem par viltus ziņu publicēšanu un izplatīšanu!

<https://www.km.gov.lv/lv/ministrija/jaunumi/ar-aicinajumu-nepiedalities-komediya-uzsakta-kampana-iedzivotaju-medijpratibas-veicinasanai-2827>

Kultūras ministrija

[https://www.km.gov.lv/lv/mediju-politika/jaunumi/ar-
aicinajumu-nepiedalities-komedija-uzsakta-kampana-iedzivotaju-
medijpratibas-veicinasanai-2827](https://www.km.gov.lv/lv/mediju-politika/jaunumi/ar-aicinajumu-nepiedalities-komedija-uzsakta-kampana-iedzivotaju-medijpratibas-veicinasanai-2827)

Kultūras ministrija

Skolēna alga - kam vēl Tu noticēsi?

Skatīties vēlāk Kopīgot

VAIRĀK VIDEOKLIPU

Domā ar galvu. August!

0:18 / 0:24

YouTube

The video player shows a scene with two young men sitting on a park bench. One is looking at a smartphone while the other looks on. The video title is 'Skolēna alga - kam vēl Tu noticēsi?' and the subtitle is 'Domā ar galvu. August!'. The player controls show the video is at 0:18 of a 0:24 duration. There are buttons for 'VAIRĀK VIDEOKLIPU', 'Skatīties vēlāk', 'Kopīgot', and the YouTube logo.

Kultūras ministrija

Taurītes simbols –
signalizēt, ja redzam, kad
kāds sociālajos medijos
pārsūta izdomātās un
nepatiesās ziņas.

**Vietnē ej.uz/taure –
arī padomi nepatiesu
ziņu atpazīšanai**

**NEpieDALIES
KOMĒDIJĀ!**
Taurē, ja redzi viltus ziņu!*

*ej.uz/taure MEDIJS ≠ K... MĒDIJS

Organizēt:

Atbalsta:

Kultūras ministrija

Festivālā "Lampa"

Kritiskās domāšanas meistarklase

Valsts kancelejas teltī

Ari zīmju valodā:

Kritiskās domāšanas meistarklase

Ziņu salons 1918

Sadarbībā ar Ziemeļvalstu ministru padomes biroju
Latvijā un Drošāka interneta centru

*Tad, lūk, ko, draugs, tu atceries,
Ka ziņas nav kā spieģelis.
Ji viena lieta – notikums,
Un cita – pēc tā ziņojums.*

*Jkviens, kam nodomi nav tīri,
Var palaist kādu preses pīli,
Tāpēc, draudzīn, spried un sver,
Kas patiesš ir un kas Jev der!*

Kultūras ministrija

7. Medijpratības veicināšanas sistēmas kapacitātes stiprināšana

Studiju vizīte uz Somiju

2018.gadā ar Ziemeļvalstu Ministru padomes biroja Latvijā atbalstu

Ikgadējas tikšanās

Medijpratības jaunumi e-pastā

Kultūras ministrija

Plānotais 2019.-2020.gadam

Gads	Pasākums
2019+2020	Turpinās atbalsts medijiem medijpratības, melu dekonstrukcijas un melu kritikas projektu īstenošanai
2019+2020	Turpinās bibliotekāru un pedagogu mācības medijpratībā
2019+2020	Turpinās jauniešu izglītošana medijpratībā, izmantojot debašu metodi
2019	Pašvaldību jaunatnes lietu speciālistu mācības
2019	Medijpratības nometne Latgales skolēniem un skolotājiem
2020	Latvijas iedzīvotāju medijpratības pētījums
2020	Starpdisciplināra medijpratības konference

Saskaņā ar Latvijas Mediju politikas pamatnostādņem 2016.-2020.gadam un to īstenošanas plānu un valdības atbalstīto KM prioritārā pasākuma pieteikumu vidējam termiņam (2018.-2020.gadam) „Mediju atbalsta fonda darbības paplašināšana”

Kultūras ministrija

Atbildot uz iesniegto komentāru

“Ļoti patika un arī praktiski tika gan izmantots, gan ieteikts **tālāk KM sagatavotais apkopojums par īstenotajiem medijpratības pasākumiem** (Medijpratības resursu apkopojums 2018). Priecātos par tādu līdzīgu apkopojumu par klāt nākušajiem resursiem.”

Būs!

Kultūras ministrija

Vairāk informācijas:

<https://www.km.gov.lv/lv/mediju-politika/prezentacijas-un-petijumi>

Šeit atrodams:

- Medijpratības pētījumi pilnā apjomā un Kultūras ministrijas veidotās rezultātu izklāsta prezentācijas
- KM priekšlikumi projektam par kompetenču pieeju mācību saturā (Skola 2030)
- **Medijpratības resursu apkopojums 2018 - iedvesmai un izmantošanai mācību procesā**

Kultūras ministrija

M & L News

Home About Newsletters Subscribe Q

Media literacy in Latvia: the Ministry of Culture's 6 strands

5 months ago 4 min read

The Media Policy Guidelines for 2016–2020 and their Implementation Plan (adopted on 8 November 2016) are the first policy planning documents in Latvia that foresee activities for the development of media literacy. The Ministry of Culture is responsible for improving media literacy in society as a whole, whereas media literacy in school curricula is within the purview of the Ministry of Education and Science and the National Centre for Education.

The Ministry of Culture media literacy development policy has 6 strands.

- 1. Support for media literacy projects in the media**

Media financial support programmes were launched in 2017. They allocate funding for the creation of socially significant content to help ensure economic viability and maintain the diversity of the media landscape. Funding is made available through open project competition in the categories of investigative journalism, deconstruction of lies, development of media literacy, media criticism, support for regional media etc. In 2018, 20 projects promoting media literacy submitted by various media (TV, radio, printed press, Internet) were supported. Deconstruction of lies and the development of media literacy by the media themselves are of particular importance. A 2017 Ministry of Culture study showed that 85% of Latvia's population that want to know more about media literacy expect information from the media (instead of from attending seminars, libraries etc.).
- 2. Research and analysis**

In 2017, the Ministry of Culture carried out surveys on the media literacy of the inhabitants of Latvia (1082 respondents) and the media literacy of children and adolescents (9–16 years old, 1203 respondents). Summaries in English are available [here](#).
- 3. Work with media literacy mentors and development of learning tools/materials**

Mentors include teachers, librarians, local government youth specialists. The most recent learning tool (Autumn 2018) was "Superheroes on the Internet", a social campaign for media literacy and Internet safety for 5–8 year olds that was launched in cooperation with the State Police, Net-Safe Latvia and the private sector (more [information](#) in Latvian). The campaign uses 5 animated videos with rhymes to inform about the risks and opportunities in the Internet environment. The rhymes, which are easy to learn by heart, contain the answers to five questions that should be discussed with children before their first independent steps in the digital world: What you should not tell a stranger on the Internet? When to call an adult you trust for help? What can be deceptive on the Internet? How to behave on the Internet? How can the Internet help?

Superheroes on the Internet!

Giving the right answers children can earn superpowers, get a diploma, a worksheet for colouring and a Superhero mask. Teachers and other interested parties have free access to the methodological recommendations on how to include these videos in lessons. We sent e-mails to 1450 schools and kindergartens in Latvia, as well as to 110 weekend schools of the Latvian diaspora with a kind invitation to use these materials in the classroom.
- 4. Support for media literacy activities for schoolchildren**

Categories

- News 50
- Featured Articles 25
- Association News 10
- Tools of the Trade 9
- Reviews 7
- Resources of the Month 5
- Events 20

Recent posts

- We need more research based evidence for our new teaching tools
- What's the role of civil society in building citizens' media literacy?
- Short Report by UNESCO GAPMIL European Sub-chapter Mediterranean Group Action on MIL

Ja nepieciešama informācija angļu valodā

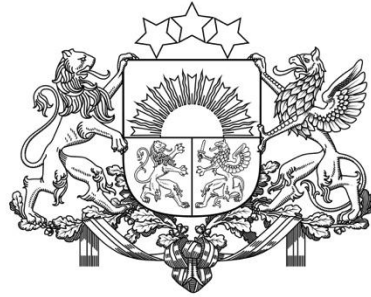
<https://news.media-and-learning.eu/featured-articles/media-literacy-in-latvia-the-ministry-of-cultures-6-strands/>

Kultūras ministrija

Attēls: COLOR CASA

Kultūras ministrija

Paldies par uzmanību!

Klinta.Locmele@km.gov.lv